

VERSION GRECQUE MODERNE

Ὁ Γιώργης κρατοῦσε πάντα μολύβι, κάρβουνο καὶ ἀσβεστό-
πετρα καί, ὅταν δὲν τὸν ἔβλεπαν οἱ μεγάλοι, ζωγράφιζε ζῶα, ἀν-
θρώπους, τοπία. Μιά μέρα πού τὸν ἔστειλε σ' ἀγῶι ὁ πατέρας νά
ὀδηγήσει ἕναν ξένο στὰ ἐρεῖπια τῆς Ἐφεσος, γέμισε ὁ καλὸς σου
φιγούρες τὰ μάρμαρα. Τότες ὁ ξένος τοῦ εἶπε : « Ἐσὺ καλὸ ζωγ-
κράφο » καὶ πῆρε τὴ διεύθυνσή μας καὶ τοῦ στείλε μέ τό ταχυδρο-
μεῖο μπογιές καὶ πινέλα. Ἀπὸ τότες ὁ Γιώργης ἔκανε ζουγραφίες
χρωματιστές· ἔφτιαχνε δεσποτάδες καὶ Ἁγίους καὶ Παναγίες καὶ
καπετάνιους τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21. Ὁ πατέρας ἔπαιρνε τὰ ἔργα
τοῦ καὶ τὰ πουλοῦσε στὰ πανηγύρια, πότε κρυφά καὶ πότε φανερά.

Τὰ τέσσερα μεγαλύτερα ἀδέρφια μου δουλεύανε πάντα περ-
σότερο ἀπ' ὅσο ἀντέχανε· χαράμι ψωμί κανεῖς δὲν ἔτρωγε. Ἡ Σο-
φία μας σάν πρωτοπαίδι σήκωσε ὅλο τό βάρος τῆς φαμελιάς· στά-
θηκε δευτέρη μάνα μας, ὥρες γερότῃ στή σκαφίδα, στό βελόνι, στή
φουφοῦ καὶ στὰ χωράφια. Δέν ξέρω ἂν ποτέ βρῆκε τὸν καιρό νά
δεῖ σέ καθρέφτη πόσο γλυκεῖα ἦτανε—σάν Παναγία Ἐλεοῦσα. Κεῖ-
νοι πού θά μπορούσανε νά τῆς ποῦνε καὶ νά τή σφίξουνε στήν ἀγ-
καλιά τους, δέν προκάνανε. Δυὸ ἄντρες τὴν ἀγαπήσανε μέ πάθος
καὶ τῆς περάσανε ἀρραβῶνα· κι οἱ δυὸ σκοτωθήκανε· ὁ ἕνας στὸν
πόλεμο τοῦ 12 κι ὁ ἄλλος στὸν πόλεμο τοῦ 14.

Πολλὰ πικράθηκε τούτῃ ἡ μεγάλη ἀδερφή· ἀτολμὴ καὶ σεμνή
πίστεψε πῶς τόσο ἦτανε τό δικό της μερτικό στή χαρά καὶ ἄλλο
δέ σήκωσε μάτι νά δεῖ ἄντρα. Εἶχανε σκιαχτεῖ καὶ τὰ παλικάρια
τοῦ χωριοῦ καὶ δέν τήνε ζυγῶνανε. Λέγανε : « Ὅποιος ἀγαπήσει τὴ
Σοφία, πεθαίνει· τό χει τό ριζικό της ». Ἔτσι στράγγισε καὶ στέγ-
νωσε καὶ γέρασε ἡ καρδιά της πρόωρα. Τίποτα δὲ ζητοῦσε· ἔδινε
ὅτι μπορούσε. Τ' ἀγόρια μετὰ τὴ Σοφία, ὁ Κώστας, ὁ Πανάγος κι
ὁ Μιχάλης βαδίζανε στ' ἀχνάρια τοῦ πατέρα. Τὰ γράμματα δέν
τά παίρνανε, ὅμως κουμαντάρανε τὴ γῆ. Εἶχανε δύναμη κι ἀντοχή
βουβαλιοῦ καὶ προκοπὴ περίσια. Τοῦτοι βγάλανε ἀσπροπρόσωπο
τὸν πατέρα. Σάν ξεπετάχτηκαν καὶ πέσανε μέ τὰ μοῦτρα στή δού-
λεψη τῆς γῆς καὶ πιάσαμε καὶ κανένα δυὸ καλὲς χρονιές στή στα-
φίδα, στὰ σύκα καὶ στὰ καπνά καὶ βγάλαμε τό χρέος ἀπ' τό χτῆμα
καὶ ξεχρεώσαμε καὶ δεῦτερο καὶ τρίτο, ὁ γερο Δημητρός ὁ Ἀξιώ-
της, ἔβαλε στραβά τὴ φέσα του· γέλασε τ' ἀχείλι του, μέρεψε, ἔ-
βγαινε στρωτὴ κουβέντα ἀπ' τό στόμα του, κι ἄς ἦτανε πάντα στυ-
φός, σφιχτός καὶ κακότροπος. Γιά νά καταλάβετε πῶς τὰ βόλεψε
ἕνας γεροχωριάτης, μέ παστρικά χέρια, νά φτιάξει ἀπὸ τό τίποτα
μιὰ καλὴ σερμαγιά, πρέπει νά σᾶς ἱστορήσω τί σοὶ ἦτανε ὁ τόπος
μας καὶ ποιά ἡ ζωὴ μας στήν Τουρκία πρὶν ξεσπάσουν οἱ Βαλκα-
νικοὶ πολέμοι κι ἔρθῃ τό καταραμένο τό 14.

Διδὼ Σωτηρίου, *Ματωμένα χρώματα* (1962)